

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z RELIGII W KLASIE 6 OPARTE NA PROGRAMIE
NAUCZANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ (NR AZ-2-02/20)**

PÓLROCZE I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Odkrywam piękno	• wyjaśnia pojęcie: wiara (A.2.1), • wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem i zadaniem otrzymanym od Boga (A.3.1), • uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), • wymienia przymioty wiary (A.3.3), • wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4).	• wymienia cechy charakteryzujące wiarę, • wyjaśnia treść przykazania miłości (A.10.1), • uzasadnia pierwszeństwo Boga w życiu człowieka (C.4.1), • wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga (C.4.2), • przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem (A.2.6), • uzasadnia, że bliska więź z Bogiem (duchowe piękno) czyni człowieka szczęśliwym, • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary św. Piotra i własnej.	• odczytuje cechy i określenia wiary na podstawie tekstów biblijnych, • rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną), • uzasadnia, że głęboka wiara jest realizacją przykazania miłości Boga, • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo spirytyzmu i praktykowania magii, • wyjaśnia, na czym polega piękno duchowe człowieka wierzącego.	• cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę, • przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym.	• uzasadnia, że podejmując duchową walkę, możemy z Jezusem pokonać wątpliwości wiary, • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	• wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1) i wymienia inne jego nazwy, • wymienia nazwy wybranych ksiąg Starego i Nowego Testamentu (A.9.3), • wymienia sposoby Bożego objawienia: w słowie Bożym (A.5.1), • wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, • podaje definicję modlitwy, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3), • podaje przykłady modlących się postaci biblijnych.	• wyjaśnia pojęcie: kanon Pisma Świętego (A.10.1), • przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2), • charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2), • podaje cechy wybranych gatunków literackich (A.9.5), • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4), • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5). • formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby w oparciu o teksty biblijne (D.2.4), • wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), • przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2).	• omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe, • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki, • podaje, w jakich językach napisano Biblię.	• przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego, • wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia.	• uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: królowie i prorocy	- wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu, - podaje przykłady męstwa Dawida i jego wiary w Bożą pomoc, - prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida (A.11.2), - opowiada o walce Dawida z Goliatem, - wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3), - wymienia grzechy cudze, - na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), - wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2), - wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie (A.10), - podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników, - określa, czym jest prorocтво, - definiuje pojęcie: „męczennik”.	- przedstawia postaci i wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie, Elias, Jonasz, powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (A.11.1), - wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości, - ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5), - określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych, - wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), - podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8). - wymienia wartości, które są ważniejsze niż życie ludzkie, - wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiera w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego) (A.12.2), - opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa.	- definiuje mądrość i wymienia jej przejawy, - podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz i omawia jego nauczanie, - podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, - uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia. - uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie, - omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, - opowiada o okolicznościach śmierci starca Eleazara oraz siedmiu braci i ich matki (2 Mch 6–7), - uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, - podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza.	- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, - wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, - podaje przykłady prorocтва mesjańskich, - interpretuje omawiane teksty prorockie, - omawia działania króla Heroda (związane z życiem Jana Chrzciciela i Jezusa), - podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę.	- wykazuje różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka, - charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku, - uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym	- wymienia siedem sakramentów świętych, - wyjaśnia, czym jest sakrament, - wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty (B.7.1), - podaje przebieg sakramentu pokuty (B.7.2), - omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5), - uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty (B.7.6), - opowiada przypowieść o miłosiernym Samarytaninie, - wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych (B.8.1), - opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia.	- wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), - opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), - podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), - wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), - wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), - omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu pokuty i pojednania oraz namaszczenia chorych (B.3.2), - omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), - omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), - podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7). - wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), - wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8).	- omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania, - wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom, - wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, - uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej.	- wyjaśnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem, - wymienia instytucje wspierające osoby potrzebujące pomocy.	- uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny, - wymienia sposoby pomocy potrzebującym (bezdomni, samotni, głodujący).

PÓLROCZE II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Dzieje Kościoła	- wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym, - definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, - przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie (E.3.3), - uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej (E.5.5), - pamięta główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli.	- definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew, - ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, - omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła) (E.3.6), - wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo, - omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem, - podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), - przedstawia znaczenie unii brzeskiej (E.5.6), - wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego, - charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej (E 5.10).	- opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzmana, - wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni, - wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa, - uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, - wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim, - wymienia wybranych świętych Cerkwi unickiej.	- wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego, - charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, - omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji.	- charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, - opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Przewodnicy w drodze do szczęścia	• opowiada o dzieciństwie i życiu dorosłym św. Wincentego a Paulo, • podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, • opowiada o życiu św. Jana Bosko (E.4.2), • wymienia najbardziej znane tytuły Maryi, • podaje przykłady kultu maryjnego.	• omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. (E.3.5), • wykazuje aktualność myśli (idei) św. Jana Bosko i opowiada o roli założonej przez niego wspólnoty (E.4.2), • w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), • wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże macierzyństwo, wieczyste dziewictwo, niepokalane poczęcie i wniebowzięcie (A.13.12). • wymienia uroczystości, miesiące i święta maryjne (B.2.2).	• wymienia atrybuty św. Wincentego a Paulo (anioł, dziecko w ramionach, dziecko u stóp, krucyfiks), • uzasadnia, że posługa najbiedniejszym była dla św. Wincentego a Paulo próbą charakteru, • charakteryzuje sytuację społeczną XIX-wiecznych Włoch, • uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej, jak i duchowej, • wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, • uzasadnia, że Maryja prowadzi do odkrywania miłości Boga.	• opowiada o misji Zgromadzenia Księżąt Misjonarzy oraz Sióstr Miłosierdzia, • wyjaśnia, na czym polega system prewencyjny św. Jana Bosko, • interpretuje biblijny tekst dotyczący Maryi.	• wyjaśnia, w jaki sposób św. św. Wincentego a Paulo przyczynił się do odnowy życia religijnego, • wyjaśnia, kiedy trudności życia w dzieciństwie mogą być przygotowaniem do spełniania swojej misji w dorosłości.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Moje wartości	- wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, - wyjaśnia, czym jest miłość (C.10.2), - wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) w rodzinie, - wyjaśnia, na czym polega właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C 5.1), - wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), - uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), - uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4), - uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość (C.5.2). - podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka (C.5.3), - definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci, czyste serce, pożyteczność, - wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), - wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności, - wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji.	- opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości (C.2.1), - przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości (C.3.3), - opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim (C.3.5), - wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1) w poszczególnych jego etapach (od poczęcia do naturalnej śmierci) i wymiarach (fizycznym, psychicznym i duchowym), - uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci (C.6.2), - uzasadnia zło aborcji (C.6.2) i wymienia jej skutki, - omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), - podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), - przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, (C.6.3), - przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci (C.6.4), - charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), - uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia (C.5.9), - wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania (C.5.10).	- uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, - uzasadnia, że przykazania bronią człowieka przed krzywdą, - charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, - formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, - podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, - wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka, - wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich oraz samotności, - omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta.	- definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, - opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu, - uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej).	właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach.

PÓLROCZE I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	- wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa, - wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych (Karolina Kózkówna, Maksymilian Kolbe, Jan Beyzym), - wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, - zestawia wydarzenia biblijne związane z narodzeniem Jezusa ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), - wymienia sposoby Bożego objawienia – w Jezusie Chrystusie (A.5.1), - wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów, - omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania (C.2.5.), - wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia przed spowiedzią, - wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje,	- omawia liturgiczne formy świętowania w uroczystość Wszystkich Świętych (B.2.3), - wyjaśnia pojęcie: apokalipsa (A.10.1), - omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), - charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), - wskazuje na skutki wynikające z wcielenia i odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10), - w oparciu o wybrane teksty biblijne charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), - omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), - określa, na czym polegał grzech pierworodny, i wymienia jego skutki, - wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9), - przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), - wskazuje na skutki wynikające z odkupienia dla życia każdego człowieka (A.13.10),	- określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony oraz kanonizacja i beatyfikacja, - podaje genezę świąt Bożego Narodzenia, - charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia, - wymienia znaki i obrzędy wigilijne i wyjaśnia ich znaczenie, - opowiada o pokłonie mędrców i opisuje rolę gwiazdy w ich dotarciu do Betlejem,, - wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania, - uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki, - omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy,	- charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem, - interpretuje tekst biblijny o powtórny przyjściu Chrystusa, - opowiada o tradycji Orszaków Trzech Króli, - wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej,	- uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, - interpretuje tekst biblijny Mt 4,1-11,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	• podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, • wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa, • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej, • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce.	• charakteryzuje istotę i formy kultu Serca Pana Jezusa (B.2.4), • przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła (B.2.7), • przedstawia formy modlitwy do Najświętszego Serca Pana Jezusa: nabożeństwo, pierwsze piątki miesiąca (D.1.3).	• prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque, • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunia).	• uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca.	• charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki, • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni.